

Møteinnkalling

Utval:	Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne
Møtestad:	Fylkesutvalsalen, 3. etasje, Fylkeshuset, Agnes Mowinckelsgt. 5, Bergen
Dato:	20.05.2019
Tid:	12:30

Vi ber rådsmedlemene vere merksam på tidspunktet for møtet.

Program

- kl. 12:30 Start
- kl. 12:35 Orientering: Øygarden tannklinikk, Ragnhild Aak Skaja, seniorrådgjevar HFK
- kl. 13:05 Orientering: Nordhordland tannklinikk, Ragnhild Aak Skaja, seniorrådgjevar, HFK.
- kl.13:30 Orientering: Nytt fylkesbygg: prosessen nytt fylkesbygg – status. Med spesiell vekt på universell utforming. V/Merethe Mæland, leiar system og utvikling, eigedomsavdelinga.
- kl. 14:00 - Sakshandsaming til møtet er ferdig.

Til dette møtet har Harald Norheim og Inge Fiskvik meldt forfall. Vara vert kalla inn.

Oppmodar om at avklaring om habilitet vert meldt i forkant av møtet.

Dersom nokon av utvalet sine medlemmer ikkje kan møta og må melda forfall, vert dei bedne om å gjere dette snarast ved å fylle ut skjemaet på www.hordaland.no/forfall.

Innkallinga gjeld valde medlemmer i rådet for menneske med nedsett funksjonsevne. Ved eventuelt forfall frå faste medlemmer vil varamedlemmer bli kalla inn særskilt.

Kjell Gitton Håland
leiar

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off.
PS 17/19	Godkjenning av møteinnkalling		
PS 18/19	Godkjenning av sakliste		
PS 19/19	Godkjenning av møtebok forrige møte		
PS 20/19	Referatsak (meldingar)		
RS 10/19	Høring: Forslag til forskrift om kommunale og fylkeskommunale råd for eldre, for personer med nedsett funksjonsevne og for ungdom.	2017/485	
RS 11/19	Ad. høyring - forslag til endring av forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi	2017/485	
RS 12/19	Reglement for klagenemnd, administrasjonsutval og medverknadsorgan	2018/16486	
PS 21/19	Ymse		
PS 22/19	Invitasjon til samarbeid om brukaropplæring av kommunale råd 2020, frå Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon	2017/485	

PS 17/19 Godkjenning av møteinnkalling

PS 18/19 Godkjenning av sakliste

PS 19/19 Godkjenning av møtebok forrige møte

PS 20/19 Referatsak (meldingar)

Notat

Dato: 03.05.2019
Arkivsak: 2017/485-86
Saksbehandlar: mernord

Til: Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne

Frå: Fylkesrådmannen

Ad. Høring: Forslag til forskrift om kommunale og fylkeskommunale råd for eldre, for personer med nedsett funksjonsevne og for ungdom

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt ut høringsbrev: ny forskrift om råd for eldre, for personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom.

RMNF har den 01.04.2019 gjeve høringsuttale.

Sjå vedlegg.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Dato: 29.03.2019
Vår ref.: 2017/485-84
Saksbehandlar: mernord
Dykkar ref.:

Høring - Forslag til forskrift om kommunale og fylkeskommunale råd for eldre, for personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne (RMNF) i Hordaland er enig med Kommunal- og moderniseringsdepartementet sitt forslaget til forskrift og formuleringer når det gjelder *§ 1 Formål og § 2 Oppgaver*.

RMNF i Hordaland er også enig med formuleringene i *§ 3 Sammensetning og organisering*, - med unntak av andre avsnitt der departementet foreslår at: «Rådene velger selv sin leder og nestleder blant medlemmene». Et flertall i RMNF Hordaland mener at rådet får større legitimitet dersom Fylkesting/kommunestyre velger leder og nestleder. Mindretallet i RMNF Hordaland er enig med departementet sitt forslag om at «Rådene velger selv sin leder og nestleder blant medlemmene».

Når det gjelder *§ 4 Felles råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse* vil RMNF i Hordaland understreke at hovedregelen må være separate råd for eldre og råd for personer med funksjonsnedsettelse. Et eventuelt felles råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse kan bare være aktuelt i landets aller minste kommuner.

Venleg helsing
Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne i Hordaland

Kjell Håland
leiar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Notat

Dato: 03.05.2019
Arkivsak: 2017/485-87
Saksbehandlar: mernord

Til: Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne

Frå: Fylkesrådmannen

Ad. høyring - forslag til endring av forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt ut høringsbrev: Forslag til endring av forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi.

RMNF har den 30.04.2019 gjeve høringsuttale.

Sjå vedlegg.

Helse- og sosialdepartementet

Dato: 30.04.2019
Vår ref.: 2017/485-85
Saksbehandlar: mernord
Dykkar ref.:

Høring - forslag til endring av forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m

Uttale frå "Fylkesrådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Hordaland" (RMNF)

RMNF har forståelse for at ein tar ei naudsynt opprydning i " Forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m." Ein ser at det kan føra til ei meir fleksibel behandling, noko som kan gagne pasientane. At regelverket blir enklare, er ein fordel for både kommunane og kvar enkelt fysioterapeut.

Når det gjeld pasientbetaling har ein hatt ei ordning med full refusjon til definerte pasientgrupper som for eksempel Astma, enkelte kreftformer osv. Denne ordninga har dei seinare åra blitt kraftig redusert, så pr i dag er det berre desse gruppene som fortsatt har desse rettane; Barn under 16 år, Personar med frikort tak 2, Personar med godkjent yrkesskade og soldatar i førstegangsteneste. Desse pasientgruppene som no er tatt ut av ordninga med full refusjon, er grupper, som på grunn av sjukdom, er falt ut av ordinært arbeid, med redusert økonomi som resultat. Når desse gruppene no må betala eigendel, blir det dessverre ei prioritering, og mange av desse pasientane velgjer difor bort fysikalsk behandling og organisert trening. Dette fører igjen til redusert livskvalitet. (eigendel tak 2 for 2019 er kr 2085). Dette er ei utvikling som RMNF stiller seg svært kritisk til, då dette fører til større sosiale skilnader i samfunnet.

Venleg helsing
Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne i Hordaland

Kjell Håland
leiar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Arkivnr: 2018/16486-34

Saksbehandlar: Bertil Søfteland

Saksframlegg**Saksgang**

Utval	Saknr.	Møtedato
Fellesnemnda-AU	12/19	26.03.2019
Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne	12/19	20.05.2019

Reglement for klagenemnd, administrasjonsutval og medverknadsorgan**Samandrag**

I FN-AU sitt møte 04.02.2019 blei det i PS 06/19 lagt fram sak om utarbeiding av reglement for folkevalde organ i Vestland fylkeskommune. Prosjektleiari sitt forslag vart samrøystes vedteke og saka FN-AU tok saka til drøfting og orientering. Saka var deretter lagt fram for Fellesnemnda som melding den 14.02.2019.

Prosjektleiari er no i prosess med å utarbeide reglement for det nye fylkets råd og utval, og vil gjennom våren leggja fram reglement for alle råd og utval som skal liggje under Vestland fylkeskommune. Reglementet for dei ulike utvala skal i all hovudsak leggje rammar for samansetting, mandat og fylkets ansvar på det aktuelle område. I tillegg vil reglement for saksbehandling og delegering verte lagt fram når det er klart.

I denne saka vil FN-AU verte presentert for tre reglement:

- Reglement for administrasjonsutvalet
- Reglement for klagenemnd
- Reglement for medverknadsorgana

Prosjektleiari ber FN-AU om å gje prosjektleiari fullmakt til å arbeide vidare med reglement på grunnlag av de innspel FN-AU gjer i møte.

Prosjektleiari ber FN-AU også om innspel til korleis framtidig reglement kan byggjast opp i forhold til struktur og tilgjengelegheit.

Forslag til vedtak

FN-AU gjev prosjektleiari fullmakt til å arbeide vidare med reglement på grunnlag av de innspel FN-AU gjev i møte.

Rune Haugsdal
prosjektleiari

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg

- 1 Reglement for klagenemnd
- 2 Reglement for administrasjonsutval
- 3 Reglement for medverknadsorgan

Prosjektleiar, 18.03.2019

1. Bakgrunn for saka

Fellesnemnda vedtok i FN-sak 22/18 følgjande struktur for faste politiske hovudutval:

- Hovudutval for samferdsel og mobilitet.
- Hovudutval for opplæring og kompetanse.
- Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon.
- Hovudutval for kultur, idrett og integrering.

I FN-sak 35/18 vart det vedteke kva lovpålagde utval som skal opprettast i tillegg til hovudutvala:

- a. Kontrollutval, jf. kommunelova § 27
- b. Administrasjonsutval, jf. kommunelova § 25, Hovudavtalen del B § 4
- c. Råd for menneske med nedsett funksjonsevne, jf. lov om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsett funksjonsevne. Ny kommunelov omtalar dette organet i § 5-2 c.
- d. Råd for eldre, jf. lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd, kap. 2. Ny kommunelov omtalar dette organet i § 5-2 c.
- e. Ungdomsråd eller anna medverknadsorgan for ungdom, jf. fylkesting for ungdom. Ny kommunelov omtalar dette organet i § 5-2 c.
- f. Klagenemnd, jf. lov om behandlingssåten i forvaltningsaker § 28, anna ledd.
- g. Fylkesvalsstyre, jf. lov om val til Stortinget, fylkesting og kommunestyre.

I tillegg har fellesnemnda vedteke å opprette;

- a. Finansutval
- b. Planutval
- c. Trafikktryggingsutval
- d. Valnemnd

I FN-AU-sak 6/2019 vart det presentert kva reglement for folkevalde organ skal omfatte. Dette er følgjande:

«§ 5-13.Reglement for folkevalgte organer

Folkevalgte organer skal ha et reglement som fastsetter

- a) organets virkeområde og eventuelle vedtaksmyndighet
- b) tidsperioden som organet er opprettet for
- c) eventuelle andre sentrale bestemmelser om organets virksomhet»

Reglement skal og ta omsyn til delegering og innstilling samt regler om sakshandsaming, jf. ny kommunelov §§ 5-14 og 11-12.

I samsvar med dette vedtaket legg prosjektleiar no fram reglement for administrasjonsutval, klagenemnd og medverknadsorgan: råd for eldre, råd for menneske med nedsett funksjonsevne og ungdomsråd. I tillegg til prosjektleiar i denne saka orientere om ulike måter å bygge opp reglement i forhold til struktur og tilgjengelegheit.

I den vidare prosessen vil prosjektleiar legge fram følgjande reglement til neste møte i FN-AU 29.04.2019:

- Hovudutval for samferdsel og mobilitet.
- Hovudutval for opplæring og kompetanse.

- Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon.
- Hovudutval for kultur, idrett og integrering.
- Fylkesvalstyre
- Finansutval
- Planutval
- Trafikktryggingsutval
- Valnemnd

Til møte i FN-AU 13.05.2019 skal reglement om sakshandsaming og delegering frå fylkestinget til folkevalde organ og fylkesrådmann vere klårt. Til slutt vil prosjektleiar presentere eit fullstendig reglement i FN-AU sitt møte 11.06.2019.

Oversikt over framdriftsplan for reglement for folkevalde organ:

Emne	FN-AU 26.3	FN-AU 29.4	FN-AU 13.5	FN-AU 11.6
Reglement for administrasjonsutvalet	X			
Reglement for klagenemnd	X			
Reglement for medverknadsorgan	X			
Hovudutval for kultur, idrett og integrering		X		
Hovudutval for samferdsel og mobilitet		X		
Hovudutval for opplæring og kompetanse		X		
Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon		X		
Reglement for Fylkesvalstyre		X		
Reglement for Finansutval		X		
Reglement for Planutval		X		
Reglement for Trafikktryggingsutval		X		
Reglement for Valnemnd		X		
Reglement om sakshandsaming			X	
Reglement om delegering frå fylkestinget til folkevalde organ og fylkesrådmann			X	
Framlegg om fullstendig reglement				X

2. Modell for oppbygging av reglement og retningslinjer – døme frå Trøndelag fylkeskommune

Slik prosessen med å ferdigstille eit fullstendig reglement for Vestland fylkeskommune er beskrevet ovanfor, inneber det at reglementet vil verte produsert over ein lengre tidsperiode og FN-AU vil difor få reglementet i fleire omgangar.

Prosjektlear ønskjer at reglementet og retningslinjer for dei folkevalde i Vestland fylkeskommune skal vere brukarvennleg og tydeleg for alle samstundes som det skal vere enkelt å ha oversikt over kor ein finn dei ulike delane av det.

Prosjektlear ønskjer på den bakgrunn å vise korleis reglement i Hordaland, Sogn og Fjordane, Trøndelag og Rogaland er oppbygd. Prosjektlear ønskjer å få innspel frå FN-AU på korleis reglement for Vestland fylkeskommune best kan byggjast opp.

Hordaland fylkeskommune

Hordland fylkeskommune sitt reglement er organisert i eitt dokument. Dette inneber at regelementet er bygt opp etter denne strukturen:

A. Reglement for folkevalde organ

Her ligg reglement for fylkesting, fylkesutval, alle hovudutvala samt klagenemnd, administrasjonsutval, kontrollutval og fylkesvalsstyre.

Inn under dette punkt finn ein og reglement for saksbehandling. Reglementet gjeld for folkevalde organ så langt fylkestinget ikkje har vedteke noko anna.

B. Andre organ

Her ligg reglement for medverknadsorgana. Dei er skilt ut kvar for seg og følge reglement for sakbehandling so langt det passar.

C. Delegasjon til fylkesrådmann

D. Delegasjon etter særlov

E. Delegasjon på vegsektoren

Delegering i økonomisaker er skilt ut i eige reglement. Det same gjeld dei etiske retningslinene, reglement for godtgjersle og retningsliner for oppnemning av styrerepresentantar.

Det store hovudreglementet er ikkje delt opp slik at ein kan finne igjen konkrete reglar for kvart av utval der ein finn anna relevant informasjon på fylkets heimeside.

Fordelen med ei slik oppbygging er at ein har samla alt på ein stad, og at ein difor ikkje trong leita på fleire system eller nettsider. Utfordringa ligg i at ein kan måtte enda opp med å bla ein del samt at det da kan vere vanskeleg å finne fram i dokument. Det er til ein viss grad «klikkbart», men ut frå dei tekniske moglegheita ein har i dag, så burde det vore ei betre løysning.

Sogn og Fjordane fylkeskommune

Sogn og Fjordane fylkeskommune sine politiske reglement er organisert i mange ulike dokument.

- Reglement for folkevalde organ: Det er eigne reglement for alle dei tre hovudutvala, fylkesutvalet, fylkestinget, kontrollutvalet, hovudsamarbeidsutvalet, fylkesrådet for eldre, fylkesrådet for menneske med nedsett funksjonsevne og fylkestrafikktryggingsutvalet. Ungdomspolitisk utval har eigne vedtekter, som er vedtekne av fylkestinget for ungdom.
- I tillegg er det eit eige reglement for «sakshandsaming i politiske utval», som omhandlar sakshandsaminga i alle dei folkevalde organa med unntak av fylkestinget, sidan reglementet for fylkestinget inneheld sakshandsamingsreglane for fylkestingsseta.
- Delegerings- og innstillingsreglementet er eit eige dokument. Reglementet inneheld generelle reglar om delegering og delegering etter lover og forskrifter, samt eit punkt om innstillingsinstituttet.
- Alle dei nemnde reglementa/vedtektene er tilgjengeleg på fylkeskommunen sine heimesider under «Politikk»: <https://www.sfj.no/politikk.333189.nn.html>
- I tillegg har fylkeskommunen eit eige budsjettreglement og eit eigne finansreglement.

Det er forholdsvis lett å finne fram til dei ulike reglementa sjølv om dei ikkje ligg samla på same side på heimesidene. Reglementa kunne likevel med fordel vore samla på éi og same side.

Dei fleste av reglementa er korte og lesevenlege. Dette gjeld ikkje delegerings- og innstillingsreglementet (37 sider), som burde hatt ei klikkbar innhaldsfortekning for å gjere det enklare å finne fram i dokumentet.

Trøndelag fylkeskommune

Trøndelag fylkeskommune har laga ei eiga side på sitt heimområde som heite «Reglement og retningslinjer». Dei har valt å samla alle politiske utval, råd og nemnder inn i ulike hovuddokument. Andre

særlege råd som eldreråd, integreringsråd osv. er skilt ut. Reglement er delt opp etter tema slik at ein kan vel kva ein vil klikka seg inn på.

Øvst har dei eit dokument som heiter «Forretningsorden for fylkesting, fylkesutval og hovudutval». Anna særlege råd og utval er så delt inn i ulike dokument, før ein finn reglement for delergering og ansvar samt eit eige økonomireglement.

Den store fordel med ein sånn struktur er at sjølv om ikkje alt ligg i eitt dokument, så finn ein alle reglar og relevante lovar og retningslinjer på ein plass. Det som har felles reglar ligg saman, og det som ikkje har ein relevant plass, til dømes under reglement for delegering og ansvar og myndighet, blir tydeleg skilt ut.

Utfordringa kan likevel også her vere at ein må leite for å finne fram i dei største hovuddokumenta.

Rogaland fylkeskommune

Når ein går inn på heimesida til Rogaland fylkeskommune vil ein måtte klikka på fana «Politikk», deretter «For politikarar» før ein kjem inn på den sida kor ein finn reglementet under «Ansvar og myndighet i Rogaland fylkeskommune». Rogaland har valt å samle heile reglementet inn i eitt. Dette inkluderer delegasjon for alle råd og utval, forretningsorden for alle råd og utval, fylkesrådmann sine fullmakter og generell myndighet etter særlovgeving. Det er eit viktig poeng i denne samanheng at det under kvart hovudutval og er lista opp dei vesentlege særlova som utvalet anten har fått i form av delegasjon eller fullmakt eller lov.

Rogland sitt reglement har ein tydeleg profil der alt skal vere samla på sama stad. Det er ikkje naudsynt å trykke seg inn i fleire dokument for å finne det man eventuelt er ute etter.

Utfordringa med Rogland sitt er at reglementet er på 72 sider. Det kan vere overveldande å finne fram sjølv om det er lagt inn hyperlinkar i innhaldsfortegnelsen.

Prosjektlear ber FN-AU om innspel om korleis reglement best kan byggjast opp.

3. Reglement for administrasjonsutvalet

Administrasjonsutvalet sitt arbeidsområde er saker som gjeld tilsetjings- og arbeidsvilkår for dei tilsette i fylkeskommunen. Utvalet skal handsama saker som gjeld tilhøvet mellom fylkeskommunen som arbeidsgjevar og dei tilsette.

Samansetjinga av utvalet er gjort i samsvar med vedtak gjort av FN-AU i sak 6/19 kor utvalet skal ha 11 medlemmar kor 6 er representantar for arbeidsgjevar og 5 er representantar for dei tilsette. Vidare er utvalets mandat delt opp i tre delar og skil mellom saker kor utvalet har avgjerdsmynde, rådgjevande rolle og andre oppgåver. Prosjektlear vil framheva at det under punkt 2 a kulepunkt 4 er innarbeida avgjerdsmynde i saker og spørsmål om likestilling, likeverd og mangfald slik det blei vedteke i 6/19.

Prosjektlear rår til at reglementet godkjennast av FN-AU slik det ligg føre.

4. Reglement for klagenemnd

Klagenemnda er oppretta i medhald av Lov om behandlingssaker (forvaltningslova) § 28, 2. ledd, og er klageinstans for enkeltvedtak som er treft av fylkeskommunalt organ oppretta i medhald av Lov om kommunar og fylkeskommunar (kommunelova). Dette gjeld likevel ikkje vedtak gjort av fylkestinget.

Ved samansetjinga av klagenemnda er det teke utgangspunkt i Hordaland fylkeskommune sitt gjeldande reglement. Sogn og Fjordane har klagenemnd bestående av fylkesutvalet og har ikkje eige reglement for klagenemnd. Hordaland har per i dag 5 medlemmar med varamedlem valt av fylkestinget. I sak 6/19 blei det vedteke at hovudutval, fylkesutval og fylkesting vert utvida, og prosjektlear finn det hensiktsmessig at også

klagenemnda utvidast.

Prosjektleiari rår til at nemnda får 7 medlemmar med varamedlem vald av fylkestinget. Fylkestinget skal og velje leiari og nestleiari.

Det er ved undersøking av reglement for klagenemnd i dei andre fylka observert at det er særleg varierende kor mykje ein vel regulera når det kjem til nemndas mandat og lovfesta kompetanse. Til dømes har Trøndelag fylkeskommune og Akershus fylkeskommune to kulepunkt som beskriv mandatet til nemnda og vise elles til forvaltningslovas reglar. Bakgrunn for dette kan vere at klageorganet i forvaltninga er strengt lovregulert og at det difor ikkje anses naudsynt med omfattande regulering i fylkets reglement. Nordland- og Finnmark fylkeskommune har på den anna sida ein meir utfyllande regulering av mellom anna nemndas møtevirksomheit, kompetanse og habilitet.

Prosjektleiari meiner at klagenemndas mandat har ein viktig forvaltningsrettsleg rolle og rår til at klagenemndas reglement på denne bakgrunn bør innehalde avklaringar rundt nemndas kompetanse, grunnleggjering og rett til omgjering.

Prosjektleiari rår til at reglementet godkjennast av FN-AU slik det ligg føre.

5. Reglement for medverknadsorgan

Medverknadsorganet Fylkeseldrerådet, rådet for menneske med nedsett funksjonsevne og ungdommens fylkesting skal ha ei rådgjevande rolle i den fylkeskommunale verksemda og skal ha rett til å uttale seg i saker som gjeld eldre, personer med funksjonsnedsetting og ungdom. Medverknadsorganet er heimla i kml. § 5-12 og organets oppgåver, saksbehandling og organisering blir regulert i forskrift gitt av departementet. Forskrifta er no ute på høyring, og reglementet er skrve med atterhald om endringar etter at høyringsfristen ute.

Forskrifta trår i kraft ved det konstituerande møte i Vestland fylkeskommune 15. oktober 2019.

Slik rettstilstanden ligg føre i dag er medverknadsorganet for eldre og menneske med nedsett funksjonsevne regulert i forskjellige lover, medan råd for ungdom ikkje er lovfesta. Det føreligg soleis tre ulike reglement, noko som er gjengs i dei fleste fylka i dag. Alle dei tre medverknadsorganet skal no lovfestast under eitt og ei av lovgjevares målsetjingar er at dei skal regulerast likt og ha dei same moglegheitane for medverknad opp mot dei politiske utvala. Prosjektleiari meiner difor at den mest hensiktsmessig måten å gjere det på er å samle medverknadsorganet i eitt samla reglement. Samansetjing av medverknadsorganet er gjort i samsvar med erfaring, geografisk spredning og uttrykkele ønske frå råda slik det kom fram under deira innspelsmøte, jf. vedlegg i sak 6/19.

a) Særleg om samansetjing

Fylkeseldrerådet (FYEL) vil ha ei samansetjing på ni medlemmer oppnemnde av fylkestinget. To av medlemmane skal vere fylkestingsrepresentantar og syv medlemmar vert valde etter forslag frå fylkesomfattande pensjonistforeiningar. Fleirtalet av medlemmane i fylkeseldrerådet skal på valtidspunktet ha fylt 60 år. Rådet peikar sjølv ut leiari og nestleiari, som skal veljast ut mellom medlemmane. Val av leiari og nestleiari skal skje ved fleirtalsval. Fylkeseldrerådet vert vald for den fylkeskommunale valperioden.

Råd for menneske med nedsett funksjonsevne (RMNF) vil ha ei samansetjing på ni medlemmar oppnemnde av fylkestinget. Fire av medlemmane skal vere fylkestingsrepresentantar og fem medlemmar vert valde etter forslag frå organisasjonar som representerer menneske med nedsett funksjonsevne. Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne peikar sjølv ut leiari og nestleiari, som skal veljast ut mellom medlemmane. Val av leiari og nestleiari skal skje ved fleirtalsval. Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne vert vald for den fylkeskommunale valperioden.

Samansetjinga av ungdomsråd vil verte noko annleis enn eldrerådet og råd for menneske med nedsett

funksjonsevne. Prosjektleiar rår til at ungdomsrådet har den same overordna strukturen som Hordaland og Sogn og Fjordane har i dag. Dette inneber at det skal vere eit fylkesting for ungdom og eit arbeidande ungdomsutval.

Fylkesting for ungdom skal ha ei samansetjing 86 medlemmer, med to representantar frå alle kommunale ungdomsråd i fylket. Medlemmane av fylkesting for ungdom skal på valtidspunktet ikkje ha fylt 19.

Vestland ungdomsutval er fylkesting for ungdom sitt utførande organ. Utvalet vil bestå av 9 medlemmar. Det skal og verte vald sju varamedlem kor dei tre første har møteplikt. Medlemmane av Vestland ungdomsutval skal på valtidspunktet ikkje ha fylt 19 år. Vestland ungdomsutval peikar sjølv ut leiar og nestleiar som skal veljast ut mellom medlemmane. Varamedlemmar kan ikkje bli vald som leiar eller nestleiar. Vestland ungdomsutval skal ha ein valperiode på inntil to år.

Det har vore knytt særlege spørsmål rundt samansetjing av ungdomsråd, og prosjektleiar registrerar at det er ein debatt om fylkets ungdomsråd bør samansetjast av politiske ungdomsparti. Prosjektleiar er ikkje kjent med at andre fylkeskommunar praktisera ein «rein» ungdomspolitisk modell. Det er i dag berre Sogn og Fjordane av fylkeskommunane i dag som har fylkesting for ungdom kor ein opnar for at politiske parti kan stille med delegatar.

Ein ungdomspolitisk modell vil måtte legge til grunn ein demokratisk prosess der alle politiske parti kan stille til val etter nærare reglar.

Det er ikkje tvil om at ein slik modell vil byggje opp under eit større politisk kompetansenivå og kunnskapsnivå blant representantar i eit ungdomsråd som er samansett av ungdomspolitiske parti. Det vil og vere ein fordel at avstanden til moderpartia er kortare og at ein på den måten kan yte medverknad på ein heilt anna måte og på same tid få rådgjevande støtte.

Utfordringa med ein slik modell vil vere å sikre den geografiske spredninga og den avgrensa moglegheita til å delta for alle ungdom. Det er ikkje alle ungdomsparti som har lokallag og/eller fylkeslag, og ein vil kunne få den konsekvens at og ungdommens sin «stemme» blir farga av parti og ikkje av «ungdommane si reelle stemme» i fylket. Det vil og vere ein snever del av ungdomsmassen som er aktuell. Det er ikkje mange som har ei klår oppfatning av kva parti dei høyrer heime i, men som likevel har ei klår oppfatning av kva som er gode saker å kjempe for når det gjeld ungdom. Det vil vere uheldig å fjerne desse «stemmane» og samstundes springe ein risiko for at møteplassen for ungdom i realiteten blir politisk styrt.

Det er likevel slik at fleire av medlemmane i eksempelvis Ungdommens fylkesutval i Hordaland også er medlem i eit ungdomspolitisk parti. Til dømes blei fjorårets leiar no vald inn som første nestleiar i nye Vestland Venstre. Det er og fleire som er medlem i SV, Raudt og Høgre. Slike tilfelle finn ein og i dei fleste andre fylker. Nokre fylker, til dømes Troms, har valt å sette skrankar slik at eit medlem i AU i ungdomsrådet ikkje samstundes kan ha styreverv i eit politisk parti. Prosjektleiar ønskjar ikkje å sette slike skrankar, og meiner det er betre å legge opp til at det grunnleggjande prinsippet i eit medverknadsorgan for ungdom er satt saman av ungdommar frå heile fylket.

Basert på dette vil prosjektleiar frarå ein modell kor ungdom blir vald utifrå partipolitisk tilknytting.

b) Medverknadsorgana oppgåver og mandat

Forskrift til ny kommunelov har lagt ned delegasjonssperre frå fylkesting og ned til medverknadsorgana. Fleire stader har det vore praksis at medverknadsorgana rår over små midlar til fordeling. Dette vil ikkje vere mogleg slik forskrifta ligg no, og den einaste avgjerande myndigheita medverknadsorgana vil ha er saker som går på eigen organisasjon, til dømes budsjett. Prosjektleiar er kjent med at det føreligg fleire reaksjonar blant ulike organisasjonar på dette punkt og det er venta at det kjem inn fleire høyringsutspel til departementet.

Medverknadsorgana skal ha ei høgst reell medverknadskraft og dei skal kunne gi råd til fylkeskommunal verksemd med verknad for eldre, menneske med nedsett funksjonsevne og ungdom samt fråsegner innanfor sitt arbeidsområdet på vegne av organet gje sjølvstendige fråsegner innan sitt arbeidsområde, både til fylkeskommunale organ og eksterne organ. Dette fordrar at administrasjon bidreg til at relevante politiske saker blir presentert for medverknadsorgana.

c) Arbeidsmåte

Felles for alle medverknadsorgana er at dei skal ha minst seks møter kvart år og elles etter behov. Fylkeseldrerådet og råd for menneske med nedsett funksjonsevne kan i tillegg velje å ha eit arbeidsutval (AU) bestående av leiar og nestleiar. AU vil i tilfelle møte i forkant av dei ordinære møta. Dette vil ikkje like aktuelt hjå ungdomsrådet fordi prosjektleiar ser det som meir naudsynt at alle medlemmane får vere med å bidra til avvikling av møte og dermed ha lik moglegheit til personleg og fagleg utvikling. Til samanlikning med eldreråd og råd for menneske med nedsett funksjonsevne, har ikkje ungdomsrådet på langt nær like mykje livserfaring og det er nettopp difor prosjektleiar meiner det her bør vere ein forskjell.

d) Vestland fylke sitt ansvar

Departementet har gjennom forslag til forskrift lagt opp til eit større ansvar ovanfor fylket enn lovgjevinga elles speglar i dag. Vestland fylkeskommune *skal* leggja fram saker som angår eldre, menneske med nedsett funksjonsevne og ungdom på eit så tidleg tidspunkt at rådets uttale kan ha moglegheit til å påverke utfallet av saka. Dette er eit av punktane medverknadsorgana i Hordaland og Sogn og Fjordane har peika på som ein svakheit hjå administrasjonen, og prosjektleiar ser det som positivt at det lovfestast og blir ei konkret ansvarsformulering i reglementet. I den forlenging skal Vestland fylkeskommune bidra til å auka kompetansen til medverknadsorgana i samband med administrative og politiske prosessar.

Vidare *skal* alle medverknadsorgana ha eit tilfredsstillande sekretariat. Det er på dette tidspunkt noko uklårt kva lovgjevar legg i eit «tilfredsstillande sekretariat», og det er kome signal på at dette og er eit punkt som kjem til å bli spilt inn til departementet. Særleg i koordinatorknettverk for ungdom er det stilt spørsmål rundt finansiering av eit sekretariat og tilstrekkeleg rådgeving når kommunar og fylkar skal slås saman. Med eit mykje større geografisk område og spredning av rådsmedlem, så kan ein få ei utfordring med føresetnaden og gjennomføring av lovgjevars krav.

På den bakgrunn at ungdomsrådet ikkje har ei samansetjing som inkluderer politikarar, så rår prosjektleiar til at Hordaland si løysing med ein politisk kontaktperson til ungdomsrådet vidareførast.

Prosjektleiar rår til at reglementet godkjennast av FN-AU slik det ligg føre.

Reglement for klagenemnda

Klagenemnda er eit fylkeskommunalt organ oppretta i medhald av Lov om behandlingssmåten i forvaltningssaker (forvaltningslova) § 28, 2. ledd, og er klageinstans for enkeltvedtak som er treft av fylkeskommunalt organ oppretta i medhald av Lov om kommunar og fylkeskommunar (kommunelova). Dette gjeld likevel ikkje vedtak gjort av fylkestinget.

1. Samansetjing

Klagenemnda har 7 medlemmer med varamedlem valde av fylkestinget. Fylkestinget vel leiar og nestleiar.

Av habilitetsomsyn bør ikkje medlemmer i fylkesutvalet og utval med avgjerdsmynde i enkeltsaker veljast til klagenemnda.

2. Oppgåver

Klagenemnda tek avgjerd i saker om klage på enkeltvedtak gjort av fylkeskommunalt organ oppretta i medhald av kommunelova, med unntak av fylkestinget. Departementet er klageinstans for vedtak fatta av fylkestinget.

Klagenemnda tek og avgjerd i andre saker der det i lov eller forskrift er fastsett at fylkeskommunen eller fylkeskommunalt organ er klageinstans, og fylkestinget ikkje har lagt dette til andre.

3. Saksførebuing

Saksførebuinga skal gjerast i samsvar med reglane i forvaltningslova kapittel VI. Jf. kapittel IV og V.

4. Saksbehandling

For klagenemnda gjeld reglement for sakshandsaming så langt det passar.

5. Klagenemnda sin kompetanse, grunngjeving og rett til omgjering

Kompetanse

Klagenemnda sin kompetanse går fram av forvaltningslova § 34.

Det påklaga vedtaket kan avvisast, stadfestast, opphevast eller endrast på dei vilkåra som går fram av lova.

Grunngjeving

Klagenemnda sitt vedtak skal grunngjevast, jfr. forvaltningslova § 24. Unntak frå plikta til å grunngje vedtaket går fram av lova § 24, 3. ledd.

Gjer klagenemnda vedtak i samsvar med forslag til vedtak frå administrasjonen, er administrasjonen si grunngjeving også fleirtalet si grunngjeving. Tilsvarande gjeld dersom det i møtet er sett fram andre forslag til vedtak med grunngjeving.

Dersom heile eller deler av fleirtalet ikkje kan slutta seg til grunngjevinga frå administrasjonen, eller frå forslagsstillaren, får dei som har røysta for fleirtalsforslaget men ønskjer å gje særgrunngjeving for si røysting, ein kort frist i møtet til å koma med skriftleg røysteforklaring. Dei som ikkje gjev slik røysteforklaring, vert rekna å ha slutta seg til administrasjonen, eller forslagsstillaren, si grunngjeving.

Er skriftleg forslag til grunngjeving ikkje lagt fram i møtet, får den eller dei som har sett fram det forslaget som vart vedteke, ein kort frist i møtet til å utforma ei skriftleg grunngjeving basert på dei synspunkta som vart framførde under handsaminga av saka. Dei andre medlemene som har røysta for vedtaket, får deretter ein ganske kort frist til å koma med eventuelle særmerknader til den grunngjevinga som er gjevne, også dette basert på synspunkt formulert i møtet.

Medlemmer som ikkje har røysta for det forslaget som vart klagenemnda sitt vedtak, har ikkje grunngjevingsplikt. Dei kan likevel koma med skriftlege røysteforklaringar eller protokolltilføringar dersom dei varslar om dette i møtet og gjer greie for kva slik røysteforklaring vil innehalda.

Omgjering

Klagenemnda kan av eige tiltak gjera om vedtaket sitt i samsvar med reglane i forvaltningslova § 35.

Reglement for administrasjonsutvalet

Administrasjonsutvalet sitt arbeidsområde er saker som gjeld tilsetjings- og arbeidsvilkår for dei tilsette i fylkeskommunen. Utvalet skal handsama saker som gjeld tilhøvet mellom fylkeskommunen som arbeidsgjevar og dei tilsette.

Arbeidsgjevar og dei tilsette sine representantar kan avtala at slike saker skal behandlast på annan måte, jfr. kommunelova § 5-11.

1. Samansetjing

Administrasjonsutvalet har 11 medlemmer, 6 representantar for arbeidsgjevar og 5 representantar for dei tilsette.

Arbeidsgjevarrepresentantane med varamedlemer er medlemmer og varamedlemer i fylkesutvalet. 5 medlemmer med personlege varamedlemer vert valde av og blant dei tilsette. For de tilsettes representantar gjeld valbarhetsreglane i kml. §§ 7-2 og 7-3, bortsett frå krav om bustad.

Leiar og nestleiar av administrasjonsutvalet vert valde av fylkestinget. Fylkesordførar eller fylkesvaraordførar kan veljast som leiar.

2. Oppgåver

a. Saker der utvalet har avgjerdsmynde

- personalforvaltning og organisasjonsutvikling så langt det ikkje er lagt til andre
- tolking og praktisering av avtaler og reglement som vedkjem arbeidstakarane sine løns- og arbeidsvilkår
- spørsmål om helse, miljø og tryggleik (HMT)
- saker og spørsmål om likestilling, likeverd og mangfald
- saker som overordna organ delegerer til administrasjonsutvalet

b. Saker der utvalet gjev tilråding

- rasjonaliserings- og effektiviseringstiltak
- reglement som gjeld tilsette i fylkeskommunen
- andre spørsmål som overordna organ legg fram for administrasjonsutvalet

c. Andre oppgåver

- Saker som etter hovudavtalen er lagt til administrasjonsutvalet

3. Saksbehandling

For administrasjonsutvalet gjeld Reglement for saksbehandling.

Reglement for medverknadsorgana

Medverknadsorgana Fylkeseldrerådet, rådet for menneske med nedsett funksjonsevne og ungdommens fylkesting skal ha ei rådgjevande rolle i den fylkeskommunale verksemda og skal ha rett til å uttale seg i saker som gjeld eldre, personer med funksjonsnedsetting og ungdom. Medverknadsorgana er heimla i kml. § 5-12 og organas oppgåver, saksbehandling og organisering blir regulert i forskrift gitt av departementet. Forskrifta er no ute på høyring, og reglementet er skreve med atterhald om endringar etter at høyringsfristen ute.

Forskrifta trår i kraft ved det konstituerande møte i Vestland fylkeskommune.

1. Samansetjing

Fylkeseldrerådet

Rådet skal ha ni medlemmar oppnemnde av fylkestinget. To av medlemmane skal vere fylkestingsrepresentantar og syv medlemmar vert valde etter forslag frå fylkesomfattande pensjonistforeiningar. Fleirtalet av medlemmane i fylkeseldrerådet skal på valtidspunktet ha fylt 60 år.

Rådet peikar sjølv ut leiar og nestleiar, som skal veljast ut mellom medlemmane. Val av leiar og nestleiar skal skje ved fleirtalsval.

Fylkeseldrerådet vert vald for den fylkeskommunale valperioden.

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne

Rådet skal ha ni medlemmar oppnemnde av fylkestinget. Fire av medlemmane skal vere fylkestingsrepresentantar og fem medlemmar vert valde etter forslag frå organisasjonar som representerer menneske med nedsett funksjonsevne.

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne peikar sjølv ut leiar og nestleiar, som skal veljast ut mellom medlemmane. Val av leiar og nestleiar skal skje ved fleirtalsval.

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne vert vald for den fylkeskommunale valperioden.

Fylkesting for ungdom og Vestland ungdomsutval

Fylkesting for ungdom har 86 medlemmer, med to representantar frå alle kommunale ungdomsråd i fylket. Medlemmane av fylkesting for ungdom skal på valtidspunktet ikkje ha fylt 19.

Vestland ungdomsutval er fylkesting for ungdom sitt utførande organ. Utvalet skal bestå av 9 medlemmar. Det skal og verte vald sju varamedlem kor dei tre første har møteplikt. Medlemmane av Vestland ungdomsutval skal på valtidspunktet ikkje ha fylt 19 år.

Vestland ungdomsutval peikar sjølv ut leiar og nestleiar som skal veljast ut mellom medlemmane. Varamedlemmar kan ikkje bli vald som leiar eller nestleiar.

Vestland ungdomsutval skal ha ein valperiode på inntil to år.

2. Oppgåver

- a. Medverknadsorgana kan innafor sitt arbeidsområde
 - Gi fråsegn til forslag til økonomiplan og årsbudsjett
 - Gi fråsegn til regionale planar som angår eldre, personer med funksjonsnedsetting og ungdom
 - Gi fråsegn til saker som fylkeskommunale organ legg fram
 - Gi råd i alle saker som gjeld levevilkår for eldre, menneske med nedsett funksjonsevne og ungdom knytt til fylkeskommunal verksemd.
 - Arbeide for å utvikle eigen organisasjon og verksemd.

Medverknadsorgana kan på eige initiativ ta opp saker som er relatert til fylkeskommunal verksemd.

Årsmelding frå medverknadsorgana vert lagt fram for fylkestinget innan 01. juli kvart år. Fylkesting for ungdom skal i tillegg leggje fram protokoll frå fylkesting for ungdom samt det nye handlingsprogrammet.

Medverknadsorgana skal ikkje handsama sakar som gjeld enkeltpersonar.

- b. Saker der medverknadsorgana har avgjerdsmynde
 - Saker som gjeld eigen organisasjon, til dømes budsjett.
- c. Saker der medverknadsorgana gjev tilråding
 - Saker til fylkeskommunal verksemd med verknad for eldre, menneske med nedsett funksjonsevne og ungdom.
- d. Fråsegner
 - Medverknadsorgana kan innanfor sitt arbeidsområdet på vegne av organet gje sjølvstendige fråsegner innan sitt arbeidsområde, både til fylkeskommunale organ og eksterne organ.

3. Arbeidsform

Medverknadsorgana skal ha minst seks møter kvart år og elles etter behov. Fylkeseldrerådet og råd for menneske med nedsett funksjonsevne kan i tillegg velje å ha eit arbeidsutval (AU) bestående av leiar og nestleiar. AU vil i tilfelle møte i forkant av dei ordinære møta.

Dersom det ikkje er mogleg å møtast til eit fysisk møte skal møte avviklast i tråd med kml. § 11-7 om fjernmøte.

Vestland fylkeskommune sitt ansvar er å:

- Leggja fram saker som angår eldre, menneske med nedsett funksjonsevne og ungdom på eit så tidleg tidspunkt at rådets uttale kan ha moglegheit til å påverke utfallet av saka.
- Auka kompetansen til medverknadsorgana i samband med administrative og politiske prosessar.
- Sørge for eit tilfredsstillande sekretariat slik det kjem fram av kml. § 5-12 og forskrift knytt til denne.
- Oppnemna ein politisk kontaktperson for ungdommens fylkesting.

4. Saksbehandling

For medverknadsorgana gjeld reglementet for sakhandsaming så langt det passar.

PS 21/19 Ymse

Arkivnr: 2017/485-88
Saksbehandlar: Merethe Helland Nordnæs

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne	22/19	20.05.2019

Invitasjon til samarbeid om brukaropplæring av kommunale råd 2020, frå Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon

Samandrag

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne har motteke ein invitasjon frå Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) om samarbeid om brukaropplæring av kommunale råd 2020.

Av invitasjonen går det mellom anna fram at:

«Fylkesrådet pleier hvert år ha fagdagar for alle rådene i Hordaland, og vi vet av erfaring at det er utvidet tilbud etter kommune- og fylkesvalgret til alle råd i regi av RMNF. Forespørsel til rådet er om dere ønsker et samarbeid med paraplyene om opplæring eksempelvis dag 2 hvor eventuelt FFO Vestland er med å dekke kostnader for alle rådsmedlemmer som deltar. Brukermedvirkning er viktig og ikke minst opplæring i oppdraget og hva det innebærer å være rådsmedlem. FFO nasjonalt og fylke vektlegger arbeidet med fylkes- og kommunale råd og vil påpeke flere viktige områder.»

Sjå vedlegg – invitasjon frå FFO.

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne (RMNF) ser positivt på invitasjonen frå FFO og vil oppmode RMNF i Nye Vestland fylkeskommune om å gå inn i ein dialog med FFO Vestland om dette. RMNF sett føre at FFO Vestland går inn i eit samarbeid med SAFO i denne saka.

Økonomi: FFO vestland er med å dekke kostnadene for dei rådsmedlemmane som deltek.

Klima: Inga effekt.

Folkehelse: Kan ha noko effekt.

Regional planstrategi: Inga effekt.

Forslag til vedtak

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne (RMNF) ser positivt på invitasjonen frå FFO og vil oppmode RMNF i Nye Vestland fylkeskommune om å gå inn i ein dialog med FFO Vestland om dette. RMNF sett føre at FFO Vestland går inn i eit samarbeid med SAFO i denne saka.

Bertil Søfteland
leiar fylkessekretariatet

Merethe Helland Nordnæs
rådgjevar/jurist

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg:

- Invitasjon frå FFO om samarbeid om brukaropplæring
- Høyringsuttale frå FFO – om forslag til forskrift om kommunale råd for eldre, personar med nedsett funksjonsnedsettelse og for ungdom.

SAMARBEID OM BRUKEROPPLÆRING AV KOMMUNAL RÅD 2020

Att: Leder Kjell Gitton

Viser til samtale med nestleder Kjell Sjøvik i RMNF om samarbeid om opplæring av RMNF og Kommunale råd for personer med nedsatt funksjonsevne i Vestland.

FFO er i gang med fylkessammenslåing 1.1.2020 til FFO Vestland. Fylkeslagene har valgt fusjon som sammenslåingsform, og interimsstyret er igangsatt og vil arbeide med alt det tekniske som budsjett, program for 2020 og aktivitetsplan.

Fylkesrådet pleier hvert år ha fagdag for alle rådene i Hordaland, og vi vet av erfaring at det er utvidet tilbud etter kommune- og fylkesvalget til alle råd i regi av RMNF.

Forespørsel til rådet er om dere ønsker et samarbeid med paraplyene om opplæring eksempelvis dag 2 hvor eventuelt FFO Vestland er med å dekke kostander for alle rådsmedlemmer som deltar. Brukermedvirkning er viktig og ikke minst opplæring i oppdraget og hva det innebærer å være rådsmedlem. FFO nasjonalt og fylke vektlegger arbeidet med fylkes- og kommunale råd og vil påpeke flere viktige områder:

Saksområder for rådene

I gjeldende rundskriv står følgende under pkt 1.2 saksområde:

Rådet skal mellom anna kunne ta opp forhold innanfor plan- og bygningssektoren, samferdsel, barnehage, arbeid, skule, kultur, idrett, friluftsliv, helse og pleie- og omsorgstjenestene.

Denne eksemplifiseringen er fremdeles like aktuell.

Sammensetning og organisering

Både en bred sammensetning og prosedyrer for å foreslå kandidater er viktig. Det går fram av FNs konvensjon for rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne art. 4 3. ledd at i de sakene der man skal rådføre seg med mennesker med nedsatt funksjonsevne, så skal dette gjøres gjennom de organisasjonene som representerer dem. Det vil derfor være et klart brudd med konvensjonen dersom kommunene har anledning til å velge andre rådsmedlemmer enn de som foreslås av organisasjonene.

- Det bør understrekes at det skal være en bred sammensetning som sikrer at det er kompetanse på alle saksområder. Det er ikke nødvendigvis de samme organisasjonene som har kunnskap på universell utforming, helsetjenester og skole.
- Bredder i alderssammensetning er viktig, og det er viktig at det også oppnevnes ungdom/ynge representanter i rådene.
- I dagens rundskriv pekes det på paraplyorganisasjonene i situasjoner der det ikke er tilstrekkelig oversikt i kommunen over organisasjoner som representerer målgruppen. Dette er en god praksis som må videreføres. Det er derfor nødvendig at kommunene blir gjort kjent med paraplyorganisasjonene.
- Det er avgjørende at det er både brukerrepresentanter og sentrale politikere i rådet. Brukerrepresentantene bør være i flertall.

- Sekretariats ressurser er nødvendig for at rådene skal ha gode rammevilkår. I tidligere rundskriv ble det anbefalt at rådssekretariatet ble lagt til rådmannskontoret. Dette er en anbefaling FFO støtter.
- Tilstrekkelig økonomi er også nødvendig for muligheten til å være aktive. Å ha økonomiske rammer utover å gjennomføre møtene i rådet er en forutsetning for at rådsmedlemmene skal kunne ha ei aktiv rolle.

Felles råd

Blant funksjonshemmedes organisasjoner er det sterk motstand mot å åpne for muligheten for felles råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse. Vi vet at pensjonistenes organisasjoner deler denne oppfatningen.

- Primært ønsker FFO at muligheten for å etablere felles råd fjernes. Dersom det likevel etableres felles råd, må representasjonen fra organisasjonene for personer med funksjonsnedsettelse og fra eldre ha lik representasjon. Dette er viktig å få fram i kontakt med kommuner der det ligger an til felles råd
- I forarbeidet til lovfestingen i 2007 var det uttrykt at denne muligheten unntaksvis kunne benyttes. Erfaringene har vist at det er litt for enkelt å benytte denne muligheten, og det skjer uavhengig av om det grunnlag for eget råd eller ikke.
- Det er kartlagt at det i inneværende periode er flere felles råd enn i forrige periode. Dette er det viktig å gå sterkt imot, og å kreve medvirkning i slike beslutninger.
- Kartlegging viser også at felles råd i større grad ivaretar saker som gjelder eldre framfor personer med funksjonsnedsettelse.

Opplæring

Opplæring betyr mye for de kommunale rådene.

- FFO forventer at rådene tilbys folkevalgtopplæring. FFO mener dette bør være obligatorisk nå som medvirkningsorganene inngår i kommunelova.
- Det er vesentlig at rådene blir oppnevnt så tidlig at de kan få opplæringstilbudet parallelt med gjennomføringen av opplæringen av de øvrige folkevalgte.
- Folkevalgtopplæring er viktig for at rådet skal ha god innsikt i det kommunale systemet. Det er i tillegg avgjørende for rådet å ha en opplæring som omhandler rådets ansvarsområde, rolle mv.

Legger ved FFOs høringssvar vedr. forslag til forskrift om kommunale råd for eldre, personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom til orientering for RMNF i Hordaland. Vi stiller gjerne på et felles møte – hvor vi kan drøfte ulike opplæringsalternativer og finansieringsmodeller for mars 2020.

Med vennlig hilsen

Vibecke Magnus

Fylkessekretær FFOH, daglig leder Funksjonshemmedes Informasjonssenter

Vestre Strømkaien 7-9

5008 Bergen

E-post: post.hordaland@ffo.no

Telefon: 55 59 68 02

Mobil: 944 87 908

Nettside: <http://www.ffa.no/Fylkeslag/FFO-Hordaland/>

[www.facebook.ffa.hordaland](http://www.facebook.com/ffohordaland)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Vår fil: B19-ÅTS-høring kommunale råd

Vårt arkiv: 402

Saksbehandler: Åsta Tale Strand

Oslo 28. mars 2019

Høring vedr. forslag til forskrift om kommunale råd for eldre, personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom.

Vi takker for invitasjon til å komme med høringssvar til *forslag til forskrift om kommunale råd for eldre, personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom*. FFO er en paraplyorganisasjon med 84 landsdekkende medlemsorganisasjoner, 18 fylkeslag og en rekke kommunelag. Vi ønsker å spille inn på den delen som omhandler forskrift for råd for personer med funksjonsnedsettelse.

1) Bakgrunn og prosess

Vi ønsker først å knytte kommentarer til prosessen fram mot at forslag til forskrift ble sendt ut.

I FFO og FFOs medlemsorganisasjoner er det et stort engasjement rundt de kommunale rådene for personer med funksjonsnedsettelse. Etter at rådene ble lovfestet i 2007 har det vært et kontinuerlig arbeid for å sikre at rådene fungerer i tråd med lov og rundskriv. Kartlegginger som er gjort både fra forskningsinstitusjoner og fra Bufdir sin side har vist at et stort antall kommuner ikke har vært flinke nok i å sikre bredde i oppnevning og saksområde samt sikre administrative ressurser til rådet. Opplæring er også et område der det har vært svært varierende praksis.

FFO har erfart at rådene har fått et bredere nedslagsfelt etter hvert, og vi opplever at det trykket som organisasjoner og paraplyorganisasjoner har utøvd har bidratt til at flere kommuner har lagt bedre til rette for god og representativ brukermedvirkning. Vi opplever at Bufdir, som har vært tillagt et forvaltningsansvar, har vært tydelige overfor kommunene for å sikre at intensjonene i lov og forskrift er blitt fulgt.

Det er likevel et godt stykke fram før alle kommunale og fylkeskommunale råd fungerer optimalt, og mye av ansvaret for dette ligger på kommunene. Organisasjonene vil derfor også framover være en pådriver og en vaktbikkje for å sikre bred medvirkning. Derfor er lov og forskrift vel så viktig for de som skal medvirke som det er for kommunene. De som skal medvirke er i denne sammenhengen organisasjonene som skal foreslå kandidater. I høringsnotatet kan det se ut som det er først og fremst kommunene som er målgruppe for ulike dokumentene som gir føringer.

Lov – forskrift – rundskriv - veileder

Helt fra daværende Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner inviterte paraplyorganisasjonene til informasjonsmøte i februar 2016 om planen om å innlemme lovverket for de ulike medvirkningsorganene i kommunelova, har det vært forsikringer om at dette området ikke skal

nedprioriteres, snarere tvert om. I forarbeidet til ny kommunelov har forskrift vært beskrevet som et dokument som skal gi nødvendig retning på arbeid og prioritering, og det har vært omtalt at det vil komme egne forskrifter på hvert av medvirkningsområdene. Vår forståelse var at dagens rundskriv ville bli erstattet av forskriften, og på den måten gi enda mer forpliktende føringer. I den vedtatte kommunelova står det:

Departementet gir forskrift om oppgaver, organisering og saksbehandling for rådene eller annet medvirkningsorgan for ungdom.

Denne lovformuleringen har skapt forventninger om en forskrift som er utfyllende.

I desember 2018 ble *Regjeringens strategi for likestilling av mennesker med funksjonsnedsettelse for perioden 2020-2030 – Et samfunn for alle*, lagt fram. Her ble de kommunale rådene løftet fram som viktige medvirkningsorganer lokalt, og det vises til at forskrift om utfyllende regelverk vil tre i kraft i løpet av 2019.

FFO ble svært bekymret når vi like i etterkant av at Regjeringens strategi ble lagt fram, mottok et forslag til forskrift som var svært overordnet og knapp. Høringsnotatet beskriver at det i tillegg til forskrift skal utvikles veiledere som skal inneholde mer praktisk informasjon. At det skal utvikles veiledere har ikke vært et tema i forarbeidet. I følge regjeringens nettsider er rundskriv orienteringer fra departementet til berørte parter om tolkninger av lover og forskrifter. En veileder har ikke samme status og myndighet, og er et dokument som står svakere enn dagens rundskriv. FFO erfarer at forslaget vil gi kommunene for stor frihet i å finne lokale løsninger. I innledningen til høringen understrekes det at man vil «unngå unødvendig detaljregulering i forskrift som begrenser det lokale handlingsrommet». FFO mener dette vil svekke organisasjonenes reelle medvirkning.

Forslaget stemmer heller ikke med det som er omtalt på høringsframsida til denne saka: *No skal detaljerte reglar om oppgåver, organisering og saksarbeid fastsettast i forskrift. FFO mener departementet ikke har fulgt opp Stortingets intensjon i dette arbeidet.*

2) Intern høring i FFO med høringsmøte og skriftlige innspill

FFO arrangerte høringsmøte for våre medlemsorganisasjoner og fylkeslag. Vi har i tillegg mottatt skriftlige innspill. Opplevelsen som er beskrevet innledningsvis deles.

Det var en felles oppfatning på FFOs høringsmøte at arbeidet med forskrift er langt på etterskudd. FFO har lenge etterlyst å bli involvert i dette arbeidet, men innser at det nå er for sent til å gjøre de store omveltningene.

Lokalt er kommuner allerede i gang med arbeidet rundt rekrutteringen av nye brukerrepresentanter. I FFOs høringsmøte var det en felles forståelse av at nye runder som utsetter prosessen vil skape problemer i andre enden. FFO ønsker derfor å gjøre det beste ut av situasjonen, og vil gjennom dette høringssvaret peke på de områdene vi mener må tas inn i forskrift for at denne skal ha et innhold som gir retning. Vi vil også legge til at vi primært ønsker egen forskrift på hvert av medvirkningsområdene. Vi tror disse tre områdene har ulikt behov for detaljeringsnivå.

FFO mottar tilbakemelding på at dagens rundskriv innholdsmessig er bra, og at dette har vært et godt verktøy for både organisasjoner og kommuner. Det viktige er forpliktende føringer, ikke bare råd og tips. Det bekymrer dersom innholdet i et rundskriv skal erstattes med en veileder. Derfor er det viktig å få det viktigste inn i forskrift.

3) Kommentarer til forslag til forskrift

§ 1 Formål

Formålsparagrafen er svært knapp og gir lite retning. I gjeldende rundskriv står følgende under pkt. 1.2 saksområde:

Rådet skal medverke til at:

- *samfunnsskapede barrierer blir fjerna,*
- *direkte og indirekte diskriminering blir motarbeidd innanfor heile det kommunale saksområdet*
- *menneske med nedsett funksjonsevne får tilgang til dei kommunale tenestene og kommunal informasjon som er nødvendig for at dei skal fungere best mogleg*

Dette er gode målformuleringer. I tillegg er det naturlig at forskriften i sitt formål viser til FN-konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne, CDPR. Dette er det viktigste dokumentet som omhandler funksjonshemmedes rettigheter og som forplikter på alle nivå.

§ 2 Oppgaver

Forslaget sier at «Rådene har rett til å uttale seg i saker som gjelder henholdsvis eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom.»

Paragrafen har ikke et spesifikt innhold om oppgaver. I forslag til forskrift beskrives det at rådene skal motta saker i god tid før behandling i kommunestyre slik at det er tid for å uttale seg før formell behandling. Det er bra, men det sies ingen ting om hvilke saksområder dette gjelder. En tydeliggjøring her vil også gjøre det lettere for kommunen å vite når saker skal sendes over til rådet.

I høringsnotatet står det i pkt 3.10 (siste setning i 1. avsnitt) at;
«Som rådgivende organ vil rådernes fokus være mot saker på et overordnet nivå; blant annet budsjett og kommunale planer.» FFO mener dette kan virke begrensende. Det er viktig å beskrive oppgaver for å sikre bredde i sakstilfang. Det er lett å tenke snevert, noe våre organisasjoner og fylkesledd ofte har erfart. Det kan være at manglende kompetanse i en del kommuner og fylkeskommuner gjør at noen saker som burde vært sendt til rådene, ikke blir det. Er kommunen eller fylket usikker på dette, burde saken forelegges rådene. Dette må gå frem av forskriften.

Kartlegginger som er gjort har vist at det er en skjevhet i hvilke saker som løftes inn i rådene. Det er derfor viktig at saksområdene omtales i forskrift.

I gjeldende rundskriv står følgende under pkt 1.2 saksområde:

Rådet skal mellom anna kunne ta opp forhold innanfor plan- og bygningssektoren, samferdsel, barnehage, arbeid, skule, kultur, idrett, friluftsliv, helse og pleie- og omsorgstenestene.

Dette er gode eksempler som synliggjør bredden på rådernes ansvarsområder.

§3 Sammensetning og organisering

En bred sammensetning er viktig, men prosedyrer for å foreslå kandidater er like viktig. Det går frem av FNs konvensjon for rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne art. 4 3. ledd at i de sakene der man skal rådføre seg med mennesker med nedsatt funksjonsevne, så skal dette gjøres gjennom de organisasjonene som representerer dem. Det vil derfor være et klart brudd med konvensjonen om kommunene har anledning til å velge andre rådsmedlemmer enn de som foreslås av organisasjonene. Departementet kan ikke, slik vi ser det, åpne for en praksis som bryter med FN-konvensjonen.

Det bør understrekes at det skal være en bred sammensetning som sikrer at det er kompetanse på alle saksområder. Det er ikke nødvendigvis de samme organisasjonene som har kunnskap på universell utforming, helsetjenester og skole. Bredde i alderssammensetning er også viktig, og det må legges føringer slik at det også oppnevnes ungdom/ynge representanter i rådene. Bufdirs kartlegging fra 2017 viser at kun 1 prosent av rådsmedlemmene er under 25 år. Tydelige føringer er det eneste som kan endre dette. Alle funksjonshemmedes organisasjoner skal inviteres til å foreslå kandidater.

Det er fornuftig at kommunestyret skal vedta detaljert mandat for rådene. Det må likevel fra departementet tydeliggjøres hva et slikt mandat skal inneholde.

FFO er positiv til at leder og nestleder skal velges i rådet og ikke av kommunestyret i forbindelse med oppnevningen.

Vi mener videre det bør presiseres at brukerorganisasjonene skal representere et flertall i rådet. I dag er det slik at personer med funksjonsnedsettelse er underrepresentert i norsk politikk. De kommunale rådene er politiske organer og brukerrepresentantene er interessepolitiske representanter i denne sammenhengen. Politikere er den andre viktige gruppa rådet må bestå av. Det er avgjørende at det er sentrale kommunepolitikere med i rådet.

Sekretariatsressurser er viktig for at rådene skal ha gode rammevilkår. Formuleringen om at «Rådene skal gis tilstrekkelig sekretariatshjelp» er passiv. I tidligere rundskriv var det anbefalt at rådsekretariatet ble lagt til rådmannskontoret. Sentral plassering er viktig, og FFO mener dette må tydeliggjøres i en forskrift. Tilstrekkelig økonomi er også viktig for gode rammevilkår. Å ha økonomiske rammer utover å gjennomføre møtene i rådet er viktig for at rådsmedlemmene skal kunne ha ei aktiv rolle.

FFO mener det er positivt at medvirkningsorganene (jf § 5.2 i ny kommunelov) er definert som «andre kommunale organer». Det vil blant annet si at møtegodtgjørelse, reiseutlegg, rett til fri fra arbeidet for å delta i møter osv er ivarettatt. Størrelse på blant annet møtegodtgjørelse avgjøres lokalt – som nå.

I forslag til forskrift vises det til kommuner med kommunedelsutvalg. Det står at selv om det er kommunedelsutvalg skal det likevel være et sentralt utvalg i kommunen. I høringsnotatet stilles det likevel spørsmål til om det er nødvendig. FFO mener de sentrale rådene har en annen rolle enn kommunedelsutvalgene, og at de skal opprettholdes.

I forbindelse med sammensetning er det i FFOs egen høringsrunde kommet et innspill fra mange om at det må være en begrensning i hvor mange perioder en og samme brukerrepresentant kan sitte. Her nevnes både to og tre perioder som makstid. Dette handler både om å sikre fornying og å sikre at flere organisasjoner slipper til.

§4 Felles råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse

Blant funksjonshemmedes organisasjoner er det sterk motstand mot å åpne for muligheten for felles råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse. I forarbeidet til lovfestingen i 2007 var det uttrykt at denne muligheten unntaksvis kunne benyttes. Erfaringene har vist at det er litt for enkelt å benytte denne muligheten, og det skjer uavhengig av om det grunnlag for eget råd eller ikke.

I Bufdir sin kartlegging fra 2017 står følgende om rådsordninger:

75 % av kommunene svarer at de har opprettet eget råd for personer med nedsatt funksjonsevne. 22 % oppgir at de har felles råd for personer med nedsatt funksjonsevne og eldre, mens 1 % har felles råd for nedsatt funksjonsevne, eldre og etnisitet. 1 % av kommunene har interkommunalt råd og en tilsvarende andel har annen representasjonsordning.

NIBR gjennomførte i 2014 en kartlegging, og til sammenligning skriver Bufdir om denne:

NIBRs kartlegging viste at 85 % av kommunene har eget råd for personer med nedsatt funksjonsevne, mens 13,6 % hadde felles råd for eldre og funksjonshemmede.

Bufdirs kartlegging viser derfor en tydelig økning i andelen kommuner som velger en løsning med felles råd for personer med nedsatt funksjonsevne og eldre. Bufdir mener at den beste løsningen er eget råd for personer med nedsatt funksjonsevne. Et felles råd vil lett kunne føre til rådet arbeider mindre med saker som spesielt gjelder personer med nedsatt funksjonsevne.

I NIBRs rapport fra 2014 står dette om fellesråd:

Vi ser også at fellesråd, som jo skal ivareta interessene både til eldre og til mennesker med nedsatt funksjonsevne, har en tendens til å behandle tjenester for eldre (i 60 % av rådene er dette svært vanlig) oftere enn de behandler tjenester for mennesker med nedsatt funksjonsevne (i 44 % av rådene er dette svært vanlig).

Når økningen av felles råd er så stor fra periode til periode skyldes det definitivt ikke at det er blitt flere mindre kommuner. Det er god grunn til å tro at økonomi og kommunens prioriteringer teller mer enn funksjonshemmedes behov for medvirkning. Vi vet at verken funksjonshemmedes organisasjoner eller pensjonistenes organisasjoner ønsker felles råd. Dette viser at det er behov for en betydelig innstramning i muligheten for å etablere felles råd.

Primært ønsker FFO at muligheten for å etablere felles råd fjernes. Vi opplever at foreslått forskriftstekst er bedre enn i gjeldende rundskriv. Dersom muligheten ikke fjernes, mener FFO at teksten må skjerpes ytterligere. Det står at organisasjonene skal høres før en etablering av felles råd. FFO mener felles råd ikke kan etableres med mindre organisasjonene aktivt støtter forslaget.

Dersom det etableres felles råd, må representasjonen fra organisasjonene for personer med funksjonsnedsettelse og fra eldre ha lik representasjon.

4) Andre forhold som bør inn i forskrift

Foruten utdypinger og tydeliggjøringer vi foreslår under paragrafene 1, 2, 3 og 4, mener vi opplæring må inn som en ny paragraf. Kartlegginger som er gjennomført har vist at det ikke har vært en selvfølge at rådene har fått samme tilgang til opplæring som andre folkevalgte. I Bufdirs kartlegging fra 2017 oppgir én av fire kommuner at de tilbyr rådet folkevalgtopplæring.

FFO mener dette bør være obligatorisk nå som medvirkningsorganene inngår i kommunelova. En praktisk side her er at oppnevning av de kommunale rådene ofte skjer etter at øvrige folkevalgte har fått sin folkevalgtopplæring. Her kreves en praksisendring i mange kommuner. En tydeliggjøring av at brukerrepresentantene i de kommunale rådene skal ha gjennomført samme folkevalgtopplæring som øvrige, kan medvirke i ny praksis.

Folkevalgtopplæring er viktig for at rådet skal ha god innsikt i det kommunale systemet. Det er i tillegg viktig for rådet å ha en opplæring som omhandler rådets ansvarsområde, rolle mv.

5) Øvrige spørsmål det er uklarheter rundt

Forvaltningsansvar for rådene.

Det framkommer ikke av høringsnotatet hvem som skal ha et nasjonalt forvaltningsansvar for rådene. Bufdir har hatt dette ansvaret fram til nå. Selv om Kommunal- og moderniseringsansvaret nå har det overordnede ansvaret håper vi Bufdir sin kompetanse på dette området kan benyttes videre.

Hvordan håndteres ivaretagelse av representasjon og bredde ved fylkes- og kommunesammenslåinger?

Endringer knyttet til de kommunale rådene skjer samtidig som det kommer store endringer i forvaltningsstrukturen. Nye store enheter vil ha andre utfordringer enn mindre kommuner. Det blir flere hensyn å ta for å sikre bredde når også geografi spiller en rolle. Dette gjelder endringer i både fylkes- og kommunestrukturen. FFO er opptatt av at denne overgangsfasen blir så god som mulig. Kan hende bør første periode med nytt geografisk nedslagsfelt åpne for et større råd enn den som vil være naturlig senere.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON

Eva Buschmann
Styreleder

Lilly Ann Elvestad
generalsekretær